

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 13/2008 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av 2 § i lagen om likabehandling**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 juni 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om likabehandling (RP 82/2008 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Utlåtande

På begäran av arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har grundlagsutskottet lämnat utlåtande (GrUU 26/2008 rd) i ärendet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- justitieminister Tuija Brax och lagstiftningsråd Marjo Lahelma, justitieministeriet
- regeringsråd Tarja Kröger, arbets- och näringsministeriet
- regeringsråd Päivi Pekkarinen, inrikesministeriet
- minoritetsombudsman Johanna Suurpää, Minoritetsombudsmannens byrå
- generalsekreterare, överinspektör Sari Haavisto, delegationen för etniska relationer
- generalsekreterare Sarita Friman-Korpela och vice ordförande Väinö Lindberg, Delegationen för romernas ärenden.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en ändring av bestämmelsen om tillämpningsområde i lagen om likabehandling. Enligt förslaget ska tillämpningsområdet utvidgas vad gäller förbudet mot diskriminering på grund av etniskt ursprung. Förbudet ska delvis också gälla förhållanden mellan enskilda, om det är fråga om att tillhandahålla allmänheten bostäder, annan lös eller fast egendom eller tjänster som är allmänt tillgängliga. Rättshand-

lingar som hör till privatlivet och familjelivet ska dock fortsättningsvis vara undantagna från lagens tillämpningsområde.

Genom ändringen korrigeras det felaktiga genomförandet av rådets direktiv från 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och annan utredning finner utskottet propositionen behövlig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Korrigerig av genomförandet av direktivet

Rådets direktiv om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung, det så kallade diskrimineringsdirektivet, sattes i kraft i Finland genom lagen om likabehandling (44/2004). När lagen om likabehandling bereddes ansåg man att direktivet inte förutsätter att förbudet mot diskriminering ska omfatta förhållanden mellan privatpersoner. Denna tolkning fick stöd i direktivets ingress, där man betonade vikten av att respektera skyddet för privat- och familjelivet samt transaktioner som utförs i det sammanhanget.

Europeiska gemenskapernas kommission överlämnade ett motiverat yttrande till Finland i oktober 2007. Kommissionen ansåg att det stred mot diskrimineringsdirektivet att 2 § 2 mom. 4 punkten i lagen om likabehandling hade skrivits så att den gäller andra förhållanden än förhållanden mellan enskilda. Kommissionen ansåg att samtliga undantag till de i direktivet reglerade rättigheterna ska tolkas strikt för att inte äventyra direktivets syfte.

I svarsskrivelsen med anledning av det motiverade yttrandet meddelade Finland att man kommer att ändra lagstiftningen så att diskrimineringsdirektivets tillämpningsområde blir preciserat vad gäller diskrimineringsförbudet. Den aktuella propositionens syfte är att ändra lagen om likabehandling så att den motsvarar kommissionens tolkning.

Enligt utredning har den aktuella punkten i diskrimineringsdirektivet satts i kraft till exempel i Danmark, Österrike och Grekland utan några undantag i fråga om förhållanden mellan privatpersoner. I Polen, Litauen och Norge omfattar förbudet mot diskriminering med begränsningar förhållanden mellan enskilda. Endast i

Finland och Sverige omfattas förhållanden mellan enskilda inte av tillämpningsområdet. Efter att kommissionen överlämnade ett motiverat yttrande till Sverige ändrades den svenska lagstiftningen på samma sätt som regeringen nu föreslår att lagen om likabehandling i Finland ska ändras. När ändringen genomförts motsvarar lagstiftningen i Finland och Sverige situationen i Polen, Litauen och Norge.

Utskottet har begärt utlåtande av grundlagsutskottet i ärendet. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att förslaget inte är problematiskt med hänsyn till skyddet för privatlivet och att rättshandlingar som innebär diskriminering på grund av etniskt ursprung inte omfattas av egenomskyddet i grundlagen.

Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande och till utredningen ovan om kraven på genomförande av direktivet föreslår utskottet att 2 § i lagen om likabehandling ändras på det sätt som regeringen föreslår i propositionen.

Tryggad tillgång till bostäder för minoritetsgrupper

Diskrimineringsdirektivet syftar till att undanröja diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung och därigenom förbättra minoritetsgruppernas ställning bland annat då det gäller att hyra bostad. Utskottet anser att direktivets syften är mycket viktiga.

Enligt regeringens förslag kommer diskrimineringsförbudets tillämpningsområde att utvidgas till att omfatta uthyrning av bostäder som en privatperson har skaffat i placeringssyfte. Under utskottsbehandlingen noterades risken att uthyrning av bostäder genom förmedlingsfirmor och offentliga annonser kan minska till följd av lagändringen, vilket skulle göra det ännu svårare för etniska minoriteter att skaffa bostad.

Enligt lagen om likabehandling ska myndigheterna i all sin verksamhet målmedvetet och systematiskt främja likabehandling samt ändra de omständigheter som förhindrar uppnående av likabehandling. Utskottet finner det viktigt att

regeringen följer huruvida lagändringen påverkar minoritetsgruppers bostadssituation och utreder vilka särskilda problem ändringen eventuellt kan medföra i detta avseende. Utskottet understryker att främjandet av likabehandling inte bara kräver förbud mot diskriminering utan också positiva åtgärder för att förbättra bostadssituationen för minoritetsgrupper.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 25 november 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Susanna Haapoja /cent
Hannakaisa Heikkinen /cent
Anna-Maja Henriksson /sv
Arja Karhuvaara /saml
Johanna Karimäki /gröna

Merja Kuusisto /sd
Merja Kyllönen /vänst
Esa Lahtela /sd
Markus Mustajärvi /vänst
Katja Taimela /sd
Jyrki Yrttiaho /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.